

ABONAMENTUL
 Pe un an 24 Cor.
 Pe jumătate an 12 "
 Pe 1 lună 2 "
 Nrul de Duminică pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 —
 Pentru România și străinătate nrul de
 zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.

—
 INSERTIUNILE se primesc la adm-
 nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

—
 Telefon pentru oraș și comitat 502

Complotul.

Se urzesc la Viena lucruri mari, așa ne spun a toate știutorii din Budapesta, și uneltitorii contra ființei statului maghiar sunt mulți și de multe feluri. Nici că s'ar putea altfel. Atât de cumpătați și de chibzuiți sunt oamenii de stat ai maghiarilor, încât au ajuns să nemulțumească pe toată lumea.

Germanii, odinioară atât de buni prieteni ai alcătuitoarelor de stat, lucrează pe capete, ca să pună în picioare pe frații lor din regatul ungar, care până acum erau lăudați pentru »patriotismul« lor.

Cehii, cari nu de mult căutau cu oarecare sete prietenia maghiară, lucrează și ei să îmbărbăteze pe frații lor, slovacii, pe cari lumea îi crezuse atâta timp ca morți.

Croații, prietenii de ieri, azi sunt cuprinși de viuă emoțiune și lucrează cu toată hotărârea, ca să ridice pe frații lor slavi asupra celorce i-au amăgit, așa zic ei, cu făgăduințe.

Afară de monarhie și spre apus și spre răsărit, și spre meazăzi, și spre mează-noapte lumea e uimită de lipsa de bun simț a actualilor stăpânitori ai regatului ungar.

Noi românii, cari atâta timp am purtat numai noi singuri lupta contra ligei de exploatare ce s'a făcut stăpână în regatul ungar, ne simțim, firește, mai ușurați azi, când toată lumea ne dă dreptate.

Ce am voit și ce voim noi?

Încă de mult am zis, că în lupta, pe care o purtăm, nu e vorba de naționalitate, ci de dreptate, de ordine legală și de interesele mari ale țării.

Nu din iubire către poporul maghiar, nici din ambițiune națională au abuzat exploatareii de putere, au călcat ori nesocotit legi și au siluit conștiință, nu ca maghiari au fost în atâtea rânduri insolenți față cu coroana, ci pentruca să poată trăi pe nemuncite și să-și căpătuiască slugile pretutindeni fără de-a fi nevoiți să le ceară pregătirea cuvenită. Azi e convinsă toată lumea despre lucrul acesta, și maghiarii ei înșiși, dacă mai au cătuși de puțin bun simț, vor înțelege în cele din urmă, că și pentru binele lor ne-am luptat și că aveam dreptate deplină când ziceam: E peste putință să vă bucurați de drepturi, pe cari nu le au și ceilalți concetățeni ai voștri.

Noi singuri nu am putut să frângem puterea exploatareilor, și trebuia să căutăm ajutor la concetățenii noștri, mai întâiu la cei din regatul ungar, patria noastră mai restrânsă, apoi la cei din monarhie, cari sunt și ei interesați, ca în Ungaria să fie stări europenești.

Timp de mai multe decenii însă concetățenii noștri maghiari au fost amăgiți spunându-li-se în toate tonurile, că conspirăm cu străinătatea contra întregității statului ungar. Azi, în sfârșit, când am găsit tovarăși de luptă atât în regatul ungar, cât și în partea cealaltă a monarhiei, ni-se pune vina, că complotăm cu slovacii și cu sârbii cu croații și cu boemii, ba și cu nemții din Viena.

De ce!?

Nu e nimeni atât de prost, ca să creadă, că și acest complot are în vedere tot idea Daco-României, cu care amăgitorii atâta timp i-au speriat pe maghiari.

Dacă complot e undeva, el nu poate să

aibă în vedere decât scopul de-a scăpa pe cetățenii Ungariei de plaga nesățioșilor, care de atâta timp îi exploatează.

E undeva o primejdie, dar nu pentru regatul ungar, nici pentru poporul maghiar îndeosebi, ci pentru ceice de atâta timp abuzează în Ungaria de puterea publică. O lume întregă e interesată, ca dalde Pityi Bandi și Buri Sanyi să nu-și mai poată face mendrele întrând în slujbă la nemeșii scăpătați.

Iar la comploturi urzite în vederea curățirii atmosferei publice iau și pot lua parte toți oamenii cum se cade.

Așa ori așa, domnia trântorilor nesățioși trebuie să înceteze și va încetă.

Cum se pun la cale revoluțiile?

Este interesant de-a surprinde pe gazetarii unguri în flagrant delict de minciună: Iată ce spune d. e. »Magyar Estilap« cu privire la accidentul dela Branicica:

Instigațiile deputaților naționaliști și-au adus roadele. Instigația lor a fanatizat pe poporul valah în așa măsură încât a făcut un atentat asupra trenului accelerat dintre Brașov și Arad.

În jurul Aradului, valahii șoptesc de mult că ceasul răzbunării a sosit.

— Trebuie să ne răfuim cu ungurii! cuvântul acesta trece din gură în gură. Un complot a fost pus la cale pentru a arunca în aer trenul plin de »domnii unguri leneși« etc.

Scrise în Budapesta încă în aceeași zi când s'a întâmplat accidentul, cuvintele acestea, firește nu puteau fi ieșite decât din fantazia gazetărașului jidan, căci el nu ar fi avut nici măcar timpul material de a culege aceste știri dela fața locului. Până și »Aradi Közlöny« care este în situația de

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Ion Luca Caragiale intim.

De Ilie Marin.

Berlin, 11 Iulie n. 1907.

De azi dimineață s'a lăsat asupra Berlinului o ploaie mărunță, plicticoasă. Întregă atmosfera e încărcată de o notă posomorită, care dă parcurilor și străzilor largi, mari, curate, ale orașului o proză searbădă.

După o călătorie odiseică prin Kurfürstendamm și Kurfürststrasse — greșisem adresa, umbland dela Ana la Caiafa — bat în sfârșit la ușa locuinței dlui Caragiale: Hohenzollernplatz — Willmersdorf 4. Autorul »Scrisoarei pierdute« și a »Nopții furtunoase« mă primește în apartamentele sale.

În decursul conversației am prins unele note și impresii, cari cred că vă vor interesa, de aceea și scriu acest foileton.

Lucru ciudat. De îndată ce începi vorba cu Caragiale dispore toropeala, care planează prin aer în urma norilor cenușii. Par'că are o bagetă magică, care te silește să urmărești cu atențiune încordată discuția animată, care se încinge, să observi vorbele de spirit aruncate din belșug, cu o dărnice rară, să bagi de seamă expresia feții vorbitorului, care primește — în urma ideilor spuse — tot alte nuanțe.

Primul lucru, care-l fac după ce dau mâna cu dl C., e să-mi plimb ochii prin odaie. Iți spui imediat: aici locuiește un om de gust. Masa de

scris comodă, largă, cu o mulțime de caiete și bibeloturi. Un drăcșor de satir cântă din fluer răzimându-și coatele de genunchii păroși și aruncând o privire provocatoare peste toate obiectele de prin prejur. Fotografii, mici și mari. Una reprezintă pe artistul Brezeanu, cu dedicație, alta tot pe Brezeanu, în rolul »Cetățeanului turmentat«. Pasajii originale de Grigorescu, cu ciobănași și turme de oi și cu acel cer românesc, care se deosebește de orice alt cer de pe suprafața pământului. Caietele ascunse într'o geantă de pânză neagră te invită să le răsfoiești cu curiozitate.

După cum știți de prin jurnale, dl C. a scris în timpul din urmă două piese teatrale: o comedie și o tragedie. Sunt luate în perspectivă pentru proxima stagiune teatrală a teatrului național din București, care tânjește în privința — dramatică atât de rău.

După întrebările și răspunsurile convenționale, începem să vorbim despre piesele, cari se așteaptă în lumea noastră literară cu atâta nerăbdare.

În timp ce frunzăresc cu un deosebit deliciu caricaturile lui Gavami și Daumier — cari se află pe masa de scris, arătând deosebita lor legătură sufletească între tipurile ridiculizate de pictor și de scriitor — dl C. povestește în fraze lapidare, câte-odată sarcastice, impresiile câștigate în București cu ocazia ultimei vizite. (Trebuie să știți că D-sa locuiește de mai mulți ani în Berlin, cu întreagă familia).

— »Sunt gata amândouă piesele«.

— »Uite-le, aproape gata«. Teancul de caiete se desface și-mi părăndă pe înălțimea peșterii. Dl C. mi-le arată cu deosebită dragoste.

»Aici e scenariul pentru »Titircă, Sotirescu et Compania«, comedia anunțată«.

— »Ziarele spuneau, că e »Titircă Sotirescu et Compania«.

— »Ziarele nu culeg bine nici când. Să nu te iai după ele«.

— »Acum înțeleg. Titircă e persoana din »Noaptea furtunoasă«.

— »Prea bine. Și celelalte două sunt cunoscute publicului tot din »Noaptea furtunoasă«. Comedia mea se petrece după treizeci de ani dela cele întâmplate în Noaptea furtunoasă. Toate secăturile mele au ajuns la posturi înalte. Titircă a ajuns chiar și ministru.

— »Se poate?«

— »Nu se poate?« și mă privește cu ochii fix, răsând cu ei drept răspuns, un răspuns, pe care nu vreau să-l talmăcesc aici. »Aici sunt notițele referitoare la comedie.« O mulțime de foițe mici de hârtie, pe cari se află scrise fraze — observații, bon-moturi, calambururi. Într'alt caiet — mai mic — e scheletul piesei, conținutul fiecărei scene redat în stil telegrafic. Pe o fișă văd întreg planul scenei în orizontal, desemnat cu creionul.

»Nu pot să lucrez altfel. Trebuie să 'mi văd persoanele aievea; cum să plimbă dela un loc la altul, — cum vin, cum gesticulează, pe care ușe ies — căci altfel nu sunt persoane vii.«

Pe altă fișă observ un desen fragmentar al mobilierului din comedie. Fiecare colțșor al odăii își are mobila sa: dulap de moda veche, oglindă, scaun, mese — cari trebuie să corespundă caracterelor descrise.

a cunoaște adevărul dela izvor, zeflemicește această nouă fantomă gazetărească.

Dar cazul acesta arată geneza atâtor calomnii ce răsar ca din pământ împotriva noastră. Scăpate din cușca cutărei fițuici, ele cresc în mod fantastic și zboară înaripate dela ziar la ziar rotindu-se amenințătoare ca uriașe pasere negre de pradă de-asupra capetelor cititorilor îngroziți. Astăzi o simplă scornitură de senzație, mâne ele umplu coloanele presei străine ca un fapt împlinit.

Oare situația zdruncinată a guvernului unguresc are iarăși nevoie de »revoluții valahe« cari să asurzească glasul poporului unguresc nemulțumit?

Fie! Pe vacanțe el va putea prânzi cu minciuna asta, dar nu va cina la toamnă.

Asociațiunea aradană pe cum aflăm își va ținea încurând adunarea generală solicitată și de o interesare unanimă ce se manifestă în public pentru de a deștepta la o nouă viață instituțiunea culturală a părților aradane, care doarme de atâta vreme.

Comitetul Asociațiunii, convocat de președintele dl P. Truța, se va întruni mâne seara pentru a lua dispozițiile necesare.

Reconstruirea cabinetului austriac. Situația miniștrilor cehi din cabinetul austriac este zdruncinată. Partidele cehești sunt hotărâte să nu acorde guvernului votul lor pentru buget, dovedindu-i astfel o atitudine ostilă. Nefiind sprijiniți de conaționali lor, urmarea este că miniștri cehi *Forst* și *Pacak* vor trebui să-și dea dimisia. Primul-ministru *Beck* va oferi unul din aceste portofolii partidului agrarienilor cehi, singurul partid cehesc, care susține guvernul. Deasemenea va pleca ministrul agriculturii contele *Auersberg* și va fi înlocuit probabil prin unul din capii partidului creștin-social *dr. Ebenhoch*.

Din România.

Excursiunea funcționarilor comerciali la Sinaia. Aproape 800 membri ai societății generale a funcționarilor comerciali, cu sediul la Bursa Muncei, au plecat în ziua de Sfinții Petru și Pavel dimineața în excursiune la Sinaia.

La orele 9.10, trenul special sosind în Sinaia, excursioniștii sunt salutați de dl Manolescu, primarul orașului.

Dl președinte, Gheorghiu, mulțumește primarului pentru chipul cum au primit autoritățile din Sinaia pe funcționarii comerciali.

Excursioniștii, după ce vizitează puțin orașul, iau masa în restaurantul *Vîrful* cu dor, unde și-au petrecut foarte bine.

Președintele soc. generale a funcționarilor comerciali, deschizând seria discursurilor, închină pentru M. S. Regele, apoi vorbesc d-nii secretari *Al. Georgescu* și *Chiru Anastasiu*, arătând scopul urmărit de această societate care se luptă pentru ridicarea nivelului cultural prin școale de adulți, pentru repauzul duminical și pentru realizarea altor revendicări, menite a îmbunătăți soarta acestor auxiliari ai comerțului românesc.

Roagă apoi presa să le dea tot concursul, închinând în sănătatea tuturor ziaristilor.

După ce răspunde dl *Caliga* din partea presei, și răspund, d-nii *Tanovici*, *St. Iliescu* și alții, dl președinte dă citire următoarelor telegrame:

M. S. Regelui

București.

Societatea generală a funcționarilor comerciali, aflați în excursiune, salută pe Acel care 41 de ani a asigurat prosperitatea țării în toate ramurile ei și a ridicat comerțul românesc.

Dlul I. I. Brătianu, ministru de interne

București.

Funcționarii comerciali excursioniști salută din Sinaia pe acela către care le este îndreptată toată atenția, dorindu-i viață lungă pentru fericirea țării.

Dlul V. G. Morfun, ministru al lucrărilor publice

București.

Funcționarii comerciali vă exprimă din Sinaia recunoștință pentru interesul ce-l purtați societății.

Să trăiți pentru binele țării.

Dlul Anton Carp, ministru comerțului și industriei

București.

Funcționarii comerciali salută din Sinaia pe înaltul reprezentant al comerțului român, dorindu-i viață lungă.

Dlul Vintilă Brătianu, primar al Capitalei

București.

Funcționarii comerciali salută din Sinaia pe părintele Capitalei care sunt siguri că va deveni și părintele lor protector.

După ce s'au mai trimis și alte telegrame diferite persoane cari au conlucrat la propășirea societății banchetel a luat sfârșit iar excursioniștii au plecat pe jos sau în trăsură spre a vizita Castelul Peleş și pitoreștile poziții ale Sinaiei.

Cu trenul de 6.55 m. seara s'au înapoiat spre București încântați de modul cum au petrecut. La gara Cămpina despărțirea între funcționarii comerciali bucureșteni și câmpineni a fost cât se poate de călduroasă.

La telegramele trimise d-nu ministru de interne a răspuns astfel:

Preș. Soc. Funcț. com. din România

București.

Vă rog transmiteți mulțumirile mele societății D-voastră pentru frumoasele sentimente ce mi arătați.

Excursiunea fiind făcută pe un timp frumos a avut un succes deplin.

Asemenea petreceri cinștite și folositoare ar fi bune să se facă cât mai des.

Chestia Bosniei și a Herțegovinei.

Declarațiile lui Beck.

În timpul din urmă trei interpelații au fost adresate în camera austriacă primului ministru *Beck*. Ele cereau tustrele lămuriri din partea guvernului austriac, ce atitudine ia față de revendicările istorice ridicate de primul-ministru *Wekerle*. Iată răspunsul lui *Beck* dat în ședința de ieri a camerei austriace:

»Am fost interpelat, dacă voiu îngrijii ca parlamentul unguresc să încheie în viitoarea sesiune compromisul, păstrând indepen-

»Un lucru mai trebuie să fac — să caut începutul piesei. Crezi, că este ușor lucrul ăsta? Dela început atârnă de multe ori soarta unei piese teatrale. După cum e începutul, andante sau con brio, — așa se predispune și publicul pentru scenele viitoare. Am scris o scenă, dar nu mi convine. A, nu e lucru ușor să nimerești cuiu în cap«.

Cum stă înaintea mea cu capul aplecat puțin spre caiete, își razimă degetele mâinei drepte de o deschizătură a vestei și începe să fredoneze încet câteva tacte. Din odaia vecină auzim muzică. Dl C. deschide ușa.

— »Vezi, ăsta-i tovarășul meu de muncă. Câte odată lucrez și-l rog pe *Dimitrescu* să-mi cânte ceva. De obicei sonate de *Haydu* sau melodii ușoare de *Mozart*«.

Pe domnul D. G. *Dimitrescu* îl cunoșteam deja de mai înainte, din *Lipsca*. Are o tehnică și o vervă în jocul la piano încât te fascinează.

— »Idolul meu știi care e?« se îndreaptă dl C. spre mine. »Uite-l« și îmi arată fotografiile și tablourile de pe pereții odăii de muzică.

— »*Beethoven*?«

— »El.« Și ori unde mă întorc în odaie dau numai de fotografii de ale lui *Beethoven*. Aici când era tânăr, aici ca om în vârstă, aici în inspirație, plimbându-se prin pădure, cu mâinile la spate, cu privirea dusă, cu părul vâlvoi, într'alt loc răzământându-se în palme, stând pe un morman de frunze îngălbenite, cu o melodie cerească în urechi.

Alt tablou îmi arată cunoscuta scenă de balestrieri unde o păreche de bohemi stă adâncită în visări sub impresia unei melodii de *Beethoven*.

— »Cântă-ne ceva de el« ne rugăm de dl *Dimitrescu*, care se așează la piano și ne îndeplinește dorința.

Fața dlui C. primește viață dela cursul domol sau pătimaș al tactului, dela notele vesele sau triste. Gesticulează cu mâinile, sclipește din ochi. Întreagă ființa sa de om de teatru se manifestă în gesturile mâinilor și în expresiile acestea ale feții.

Când râde, râde întreagă fața, bărbia rasă, crețele, cari se formează pe obrazi, ochii, — când e melodia tristă, colțurile gurii se dau în jos, ochii se închid pe jumătate, mâna bate tactul încet, sacadat — când, după o pauză mai mare, urmează un fortissimo, mâna i-se strânge pumn și izbește prin aer. Când s'a terminat piesa, dl C. se ridică, se uită la mine plin de înțeles, mă bate pe umăr și exclamă:

— »Asta-i artă! Se poate exprima prin vorbe ceva mai grandios? Nu este artă mai mare decât cea muzicală.«

Îmi povestește cu entuziasm de concertele simfonice din *Lipsca* — de conducătorul lor *Arthur Nikisch*, vestitul dirigent, de simfonia a 9-a a lui *Beethoven*, unde nu poți face alta decât să te închini mereu auzindu-o.

Trecem în odaia de lucru.

— »Azi dimineață m'am sculat la trei — și am lucrat la comedie. *Dimitrescu* îmi cântă din *Mozart* melodii ușoare și am avut o poftă de lucru extraordinară.«

»Uite, să-ți arăt și alte taine — ca să vezi mai bine după culise.« Îmi deschide înainte un catalog cu alfabetul de pe margini.

Citesc numai nume: la fiecare literă zeci și zeci de nume. »Vezi, de aici îmi aleg și îmi botez persoanele. Nu pot să scriu nici un rânduleț până ce nu mi-am botezat pe *Tache* și pe *Titircă* și pe toți ceilalți. Numai atunci îmi apar înaintea ca persoane viii. În *Sotirescu*, în *Titircă* și în celelalte nume par'că văd întrupată caracterizarea lor.«

Aduc vorba de teatru modern.

— »Ce este teatrul modern? Ce *Maeterlinck*, *Ibsen* și *Gorki*?! Oamenii ăștia nu-și pricep meseria. Nu se scrie așa teatru.

»Trebuie să-ți îi publicul cu răsuflarea reținută, într'o comedie, să-l duci din emoție în emoție.

»Să nu aibă timp să se gândească. Și asta — și asta — și asta, uite așa« și se ridică în picioare, își pune mâinile în șold: »Vine bărbatul acasă — își găsește nevasta cu altul. Tronc — »apoi bine *Mitică*! De asta-mi ești?« și față nene, și gesturi, și acțiune... nu ca la unii, cari ar începe cu o tiradă groaznică, cu comparații cu frumșei de stil de-ți vine să strigi: fals, fals, așa nu simțeste și nu vorbește un om. — *Aoleooo!* E groaznic așa ceva. Un chin formal și pentru actor și pentru public. 4, 5 ceasuri de tortură fără de sfârșit. — Publicul cere să-i dai ghionturi — ca să spun așa — în dreapta, în stânga, să l înțepi în față, în spate, să-l silești să privească în sus și în jos, să n'aibă nici un minut, să stea ca sub privirile unui hipnotizor. Când iese din teatru să se întrebe:

Ce a fost asta, nene? — Și să pregătești terenul. Să-i vorbești de *Tache*, de *Mache*, și când

dența Croației și dacă voi răspunde la declarațiile primului-ministru Wekerle despre Bosnia și Herțegovina. Conform legilor dela 1867 camera austriacă nu are nici o ingerență asupra afacerilor croate. Pentru Bosnia și Herțegovina aceeași lege este normativă. Conform congresului dela Berlin și convențiunii din Bern, Austria are *drepturi provinciale* asupra Bosniei și a Herțegovinei. (Strigăte: Bravo!) Recunosc însă și concepția de drept rostită din partea Ungariei. Vă asigur însă că m'am convins că dl prim-ministru Wekerle nu a avut nici un gând de-a scădea drepturile noastre.

Privitor la *compromis*, Beck declară, că din amândouă guvernele au cea mai mare bunăvoință de-a încheia *compromisul economic*, încât realizarea lui este asigurată. Nu pot să spun nimic pozitiv despre realizarea lui dela 1917 încolo, căci în Ungaria toate tendințele sunt contrare.

Despre restul ședinței raportăm la alt loc.

Atentatul cu dinamită dela Branica.

Tren în pericol.

»Răzbunarea românilor«.

Am amintit în nrul nostru de ieri despre atentatul cu dinamită comis contra trenului accelerat Nr. 602. Dinamita era așezată sub șine la capul podului de peste Murăș dela Branica (com. Hunedoarei). Până acum făptuitorii sunt necunoscuți; cercetările de ieri au rămas încă fără rezultat.

Ziarele unguerești însă repede au găsit pe atentatori: nu pot fi alții decât *românii nemulțumiți*, cari ațîțați din partea inteligenței, mai ales a deputaților *au voit să-și răsbune pe stăpânitorii urgisiți*.

Prevedem, că avem iarăș de a face cu știri tendențioase, răspândite de presa ma-

ghiară spre a atrage răsbunarea autorităților asupra românilor.

Deocamdată ne mărginim la descrierea amănunțită a atentatului.

Vestea atentatului.

Vestea atentatului contra trenului accelerat 602 a produs imediat o viuă senzație în orașul nostru. Ziarele maghiare deja pe la 12 ore anunțau în ediție separată atentatul și făceau comentarul deja amintit: că românii sunt făptuitorii.

Panica lor era cu atât mai mare, cu cât cu acceleratul 602 călătoreau și din Arad mulți unguri. În tren era și deputatul maghiar Nagy György. Și la noi, în redacție știrea a stârnit o impresie vie; se discută mai ales: cine au putut fi atentatorii?

Intr'adevăr obidiții și asupriții moți din din com. Hunedoarei? Ori învinuirile ziarelor maghiare, cari se știe, — caută mereu prilej de a ponegri pe români, sunt fără nici un temei? Nici până acum însă nu suntem clarificați asupra atentatorilor. — Telegrama întâi particulară, ne spunea că și podul a fost aruncat în aer. Aceasta nu corăspunde adevărului. Numai șinele și dâlma căii ferate au fost distruse pe o îndepărtare de câteva sute de metri.

Atentatul.

Dăm aci amănuntele cari ne stau până acum la dispoziție. Trenul accelerat Nr. 602 a plecat Mercuri la 3 d. a. din Budapesta. A sosit în Arad fără nici o întârziere și a plecat, după ce a stat în gara Aradului, ca de obicei, 10 minute, spre Teiuș. Când trenul, în drumul său între Ilia și Deva, trecea tocmai peste partea primă a podului dela Branica, s'a auzit o *detunătură teribilă*. Tot odată întregul tren, deși nu s'a oprit în mers, a început să se clătine în stânga și în dreapta. O *panică de nedescris* i-a cuprins pe pasageri.

Mașinistul a frânat imediat, cu toate mijloacele trenul, care se opri pe jumătatea a doua a podului, înspre Deva. Imediat pasagerii au sărit din cupeuri. Personalul de

serviciu al trenului vizită podul pe care-l găsi neatins. Șina stângă însă dela capul podului era sdrobotită în mici bucățele împărțiate în jur.

Și restul șinelor și dâlma căii ferate au fost distruse pe o întindere de 200 metri. Traversalele au fost rupte în mici bucățele, bucățile din șine au fost aruncate de forța explozivă departe de linia ferată. Conducătorii trenului și mașinistul vizitară apoi locomotiva, care a suferit mici avarii: la roatele dinainte și mai multe părți alcătuitoare ale locomotivei au fost stricate. Totuși trenul a putut ajunge, fără un alt incident, în Deva.

Sunt românii făptuitorii?

Deși din partea autorităților se fac cercetările cele mai amănunțite, totuși nu s'a putut până acum descoperi absolut nimic. S'a constatat, că *dinamita a fost pusă*, deci avem de a face cu un atentat adevărat, nu cu un accident. Fiindcă noi înșine nu avem nici o opinie formată despre acest atentat misterios, nu suntem în stare a desminti categoric învinuirile ziarelor unguerești. La tot cazul însă credem că poporul nostru blajin și blând la fire e nevinovat.

Desmintire categorică.

In momentul acesta ne vine dela fața locului, dela un bărbat demn de încredere, telefonic o desmintire categorică. Nu românii sunt autorii atentatului, nu ei au pus dinamita, ci un funcționar dela tren nemulțumit. Deci iarăș avem de a face cu o născocire tendențioasă a presei maghiare, care caută să ponegrească într'un mod atât de josnic poporul nostru și numai ură stărnește. Deja de repetite ori presa maghiară răspândește știri răutăcioase, tendențioase despre români, numai pentru a-i înfrica cu cercetările pornite și cu jandarmii sau miliția trimisă pe capul poporului român.

Din atelierul teroriștilor ruși.

O dezbateră judecătorească avută loc zilele acestea la Petersburg a arătat multe din secretele și din organizația teroriștilor ruși. Era vorba de o conspirație teroristă descoperită anul trecut în capitala rusească. Scopul ei era de a răzbi victimele îngrozitoare represiuni cu care a fost înăbușită răscoala din Decembrie 1905 de pe stradele Moscvei. Brutalitatea admiralului Dubessow, a guvernului general din Moscva întrecuse până și măsura de brutalitate obișnuită cu astfel de prilejuri în Rusia.

Dintre executătorii lui s'au deosebit mai ales doi ofițeri, generalul Mien și colonelul Riemann. Generalul dăduse trupelor sale ordinul *de a nu prinde pe nici un revoluționar viu*. Cele mai grozave atrocități fură săvârșite de soldați. Dintre credincioșii generalului, colonelul Riemann întrecu însă și pe comandantul său în cruzime și în împrăjiri. În multe stațiuni ale liniei ferate Moscva—Kasan, colonelul năvăli pe timp de noapte în locuințele funcționarilor și îi execută imediat în vederea nevestelor, părinților și copiilor lor.

Publicistul rus Wladimirov a publicat în ziarul »Russii« rapoarte amănunțite despre faptele dobitocești ale lui Mien și Riemann. Sub impresia lor, o ligă de teroriști se formă imediat cu scopul de a asasină pe toți ofițerii cari au comandat și pus în lucrare crimele acestea. Comitetul central al ligei însărcină pe teroriștii Trifonow, Riabușchin, Pawlow, Perekatow, Götz și Kolpaciov cu executarea hotărârilor. Primele execuții trebuiau să se săvârșesc asupra ministrului Dusnovo, asupra generalului Mien și a colonelului Riemann.

În Aprilie 1906 se prezintă în locuința colonelului Riemann un ofițer și ceru să vorbească cu

apar aceștia pe scenă, să-și zică plin de satisfacție: *Iată-i! Acesta-i Tache! Il cunosc eu prea bine!*

»O, e mare lucru să nimerești momentul potrivit pentru o scenă! E un singur loc pentru scena cutare. Intr'alt loc nu se potrivește, e chiar ridicolă. Și câți nimeresc?»

»Cu ce și aș putea compara o pieză teatrală? Ai văzut cum se joacă copilul cu balonul. Inchipuește-ți că se joacă în casă, că-i scapă și că i-se lovește de tavan. Copilul se uită, se uită, dela un timp se satură se mai privească, îl face uitat și se apucă de alte jucării. Dacă-l scapă însă în liber se uită cu interes, timp îndelungat, la el, până ce-l pierde cu totul din ochi, tot mai mic, mai mic. Așa e și cu piesele teatrale: Cele bune sunt ca balonul lăsat în liber, atrag atenția publicului multă vreme, cele slabe cunt balonul poticnit în tavanul odăii — te uiți și te saturei dela o vreme, ba și injuri«.

În decursul conversației îi vine o idee, aleargă la masă și o scrie pe o foaie de hârtie, apoi continuă vorba.

Ochii îi sunt plini de schinte micșorându-se, gura-i râde sardonice, se plimbă agitat prin odaie, apoi se oprește ca să bea dintr'un pahar de bere cu care m'a îmbiat.

Îmi povestește de tragedia, care e mai ușor de scris, care le »va arăta scriitorilor noștri« cum se scrie o tragedie, și care va arăta pe o secătură de neam mare, care crede că e al lui pământul întreg fiindcă e »feciorul tatăl-său«. Forma definitivă nu e gata nici la tragedia aceasta.

Dintr'un saltar scoate la iveală un anunț de logodnă, îl despătură și mi-l arată.

— »Aici e prima schiță a lui »Conu Leonida față cu reacțiunea«.

Anunțul e din 1879, pe două pagini mici, a scris cu cerneală violetă o serie de observații pe lângă niște figuri biraze și litere cu scrisoare rotunde. Nu lipsește, firește »Galimbardi« și alte vorbe »de spirit«.

La Conu Leonida e observația: »Charmaut avec se bêtises«, caracteristica principală a caracterului lui. Și întrevăd, cu foile acestea de hârtie în mână, diferitele studii prin cari a trecut fiecare pagină a comediilor și a tot ce-a scris dl C. și-mi dau seama mai bine de puterea intelectuală, de munca de a concentra a D-sale.

Îl întreb de autorii favoriți. Dl C. e un gurmaud comme il faut. Îmi citește un sonet în italianește de Petrarca, adresat Laurei, îmi arată pe Dante în original, apoi îmi laudă cu entuziasm pe »Domnul Macchiavel« și pe idealul dramaturgilor, pe Sofocle.

Aș putea să continuu într'o serie nesfârșită observațiile câștigate în ceasurile petrecute în societatea dlui C., dacă nu mi-aș fi făcut planul de mai înainte de a vă vorbi numai într'un singur foileton despre acest mare scriitor al nostru.

De aceea termin. E de lipsă să mai adaug despre dragostea cea mare, pe care o are pentru noi, transilvănenii, cari »avem caractere și convingeri?« Cred, că e superfluu.

leșind dela vizită am dat iarăș de ploaia de afară. Dar ce putea ploaia față de dispoziția mea sufletească?

colonelul. Acesta, înfricat de multele scrisori anonime, răspunde prin servitor că nu-l poate primi astăzi. Ofițerul pleacă lăsându-și biletul de vizită cu numele prințului Drutzkoi-Iokolinski și făgăduind să revie a doua zi. Colonelul înștiință poliția și a doua zi ofițerul fu arestat în anticamera colonelului. Asupra sa se găsiră un revolver, mai multe pumnaluri și patroane. El declară franc că numele său adevărat este Perekatow și că a venit cu gândul de a omorî pe Riemann.

În același timp se repetă cam același lucru la generalul Mien. Un ofițer de marină cu numele prinț Wodboldski ceru să vorbească cu generalul. Nervositatea lui îl făcu pe sergentul-major însărcinat cu primirea să-i răspundă că în clipa aceasta nu-l poate primi. Ofițerul nu mai reveni, deși făgăduise aceasta, probabil fiindcă înțelesese că va fi arestat.

Poliția izbuti însă să aresteze încurând pe un terorist anume Bociarnikow, care diriguia aparatul de spionaj al ministrilor și domnitorilor osândiți la moarte. În scopul acesta Bociarnikow postase pe trei teroriști ca birjari în apropierea locuinței ministrilor pentru a spiona ieșirile și intrările ministrilor. Pe acești birjari anume Trifanow, Tregubow și Riabuschin, poliția secretă îi observă o bucată de vreme, dar când eră să-i aresteze, ei simțiră primejdia și se făcură nevăzuți, lăsându-și birjele în părăsire.

Mai târziu poliția izbuti să-i aresteze pe tustrei. Trifanow se descoperi ca un student din Tomsk anume Pawlow. Riabuschin eră un student din Moscva anume Götz. El locuia la un lacheu de curte al țarului și probabil va fi avut scopul de a spiona curtea prin acest lacheu. Al treilea dintre ei, Tregubow a fost arestat ca un vânzător de haine vechi pe piața Kamenovostrowski unde probabil voia să comită un atentat asupra unui mare duce.

Asupra acestor trei teroriști au fost găsite documentele și stampile leligei teroriste și cu chipul acesta toată ramificația vastă a ligei se descoperi. Ei sunt acuzați de-a fi voit să schimbe toată ordinea de stat prin mijloace teroriste. Sentința încă nu a fost adusă, dar simpatiile noastre nu pot fi decât pe partea teroriștilor, cari și-au jertfit cu o abnegație fanatică toată existența și viața lor pentru liberarea poporului asupra de veacuri.

Potrivnicii ungarilor în Austria.

Zilnic sporesc manifestațiile de dușmănie împotriva ungarilor în camera austriacă. În ședința de ieri

Deputatul Mayer (creștin-social) vorbește întâiu de linia ferată *Südbahn* atacându-o cu violență. Linia aceasta, zice trebuie statificată căci ea are un rol însemnat în raportul nostru cu Ungaria. Patruzeci de ani de zile Austria a fost exploataată de Ungaria și toate păturile Austriei sunt pline de adâncă neîncredere către Ungaria. Partidul nostru nu vede în deținătorii puterii în Ungaria altceva decât o *oligarhie de boieri dusă de sgarda jidanilor*. Aceștia s'au unit ca să asuprească pe celelalte popoare, între cari să află și 2 $\frac{1}{2}$ milioane de germani. Nu mai putem tolera această politică a maghiarismului. Partidul creștin-social privește cu o simpatie adâncă la năzuințele croaților credincioși împăratului și dinastiei. Ungaria mai de mult amenința că nu va sta de vorbă decât cu Austria parlamentară și constituțională. Astăzi întorcem foaia și noi, spunând că nu putem avea încredere decât în o cameră Ungară cu adevărat populară (Aplauze).

După el a vorbit primul-ministru Beck. Declarațiile lui relative la Croația și Bosnia le reproducem în altă parte a ziarului nostru. Cu privire la politica guvernului, ministrul-președinte spune că ea nu poate fi decât o politică burghezească.

Deputatul Laginja vorbește pentru aspirațiile croaților dovedind că Croația este un stat independent de Ungaria. Chestia croată, zice este *punctul de gravitate al monarhiei*. (Aplauze).

Ședința se ridică la orele 7 și jum.

Din străinătate.

Rusia.

Călătoria țarului. Cu toate că cercurile oficioase desmințeau mereu călătoria apropiată a țarului, țarul a plecat în apele finlandeze.

Drepturile studenților. Un consiliu de miniștri a adus deciziunea, că studenții dela școalele superioare (universități, academii) se pot organiza numai în cadrul legii aduse din partea guvernului. Oricare altfel de organizație se va disolva, la caz extrem chiar cu puterea armată. Poliția își rezervă dreptul de a trimite reprezentanți, cari să ia parte la orice întrunire studențească.

Defraudări în cercurile înalte. Ziarul »Sewodnja« aduce știrea că în cercurile cele mai înalte rusești s'au descoperit mari șarlatanerii. Generalul-major Ilowalski, fost șef al regimentului de gardă de cazaci și secretarul de stat Iachontow au fost arestați și predați justiției.

Italia și Austria.

Aehrenthal la împăratul. Ministrul afacerilor externe Aehrenthal a fost primit ieri la împăratul Francisc Iosif în audiență, în Ischl. Audiența a durat nu mai puțin de o oră și jumătate. S'a stabilit în audiență — așa se afirmă — că *Tittoni, ministrul de externe italian, va fi primit în 25 August în audiență la monarhul nostru*. Aehrenthal conferă, după audiență, cu directorul cabinetului imperial timp mai îndelungat. La orele 2 $\frac{1}{2}$ a fost un dineu la curte, la care a luat parte și Aehrenthal. După dineu a lucrat încontinuu două ore în »Hotel Bauer«. — Azi Aehrenthal pleacă din Ischl la Gastein.

Vizita lui Tittoni. Tittoni va întoarce, după cum anunțasem deja vizita lui Aehrenthal și va fi și primit de împăratul Austriei în audiență. Călătoria lui în Austria era proiectată pe 17 August, căci însuși monarhul Austro-Ungariei a voit așa. Cauza acestei dorinți exprese e, că în 17 și 18 August împăratul având a primi, cu ocazia zilei nașterii sale, o mulțime de vizite de felicitare, nu va putea poate satisface dorinței ministrului italian, de-a confera timp mai îndelungat cu el. Ministrii Aehrenthal și Tittoni au schimbat deja depeșele referitoare la noua întrevvedere de alianță.

Serbia.

Criza. Se telegrafează din Niș, că 50 de ofițeri din garnisoana de acolo au adus hotărîrea, să plece toți împreună la Belgrad și să se plângă regelui.

Ei sunt decisi a-și da dimisia din armată, fiindcă la ultima avansare generală au fost trecuți cu vederea. — Deși spiritele s'au mai potolit, criza — după cum se afirmă — încă nu e aplanată. Generalul Putnik, ministrul de războiu, e mai mult dușmănit.

Conferența dela Haga.

Conferența de pace dela Haga urmează a aduce decisiuni, cari dovedesc, ce-i drept, simțul de umanitate și iubirea de pace a delegaților diferitelor state, cari însă nu au poate nici cel mai mic folos practic.

Japonia și Statele-Unite.

Nou conflict. Un vapor de tarif al Statelor-Unite a prins două corabii »Shoner« japoneze, cari pescuiau în apropierea insulei St. Paul. Conflictul va fi — după cum se anunță — în curând aplanat.

Revista ziarelor.

Declarațiile ministrilor.

Dacă vrei să te zăpăcești cu desăvârșire în vr'o chestiune oarecare, atunci să-i întrebă pe miniștri noștri, măcar pe doi dintre ei. Așa s'a făcut în chestiunea urcării contingentului militar. Wekerle spune că toate zvonurile acestea nu-s decât o prostie, căci nici nu este și nici nu va fi în curând vorba de asta. În același timp Kossuth Ferencz spune că o declarație în chestia aceasta ar fi inoportună. Cum? Nu oportun de a se spune că nu este nici măcar vorbă de urcarea contingentului militar. Interesul guvernului doar ar fi de a se bucură această în toate părțile lumii. Sau nu asta este inoportun de a se spune ci ar fi inoportun de a se spune adevărul. Asta dar se poate. Și dacă este așa, atunci nu este nici o contradicție între declarația lui Kossuth și a lui Wekerle. (Az Ujság).

SOCIALE.

Cearta. — Clicele.

S'ar putea zice că noi, românii în Vestul Carpaților, suntem cel mai mișel popor, cât privește legăturile și raporturile din sinul societății noastre mai restrânse. »Pe român l-a bătut Dumnezeu, — se zice — el veșnic se ceartă«. Și dacă mă gândesc cât rău ne-au cauzat certurile și cât ne va mai putea face acum, când avem așa mare lipsă de toate forțele noastre, imi vine să împărțesc și eu zisele unui pesimist, al cărui cuvinte și acum imi sună în urechi: »Noi ne pierdem...«

De ce atâta ură între frați? De ce lăsăm să ne stăpânească urita invidie, când stăm așa stîngheri, când ar trebui să ne întindem frățeească mână împotriva dușmanului nostru?!... Aș vrea să văd tot neamul meu, toată floarea lui: inteligența, într'o singură mare tabără: în tabăra celui mai devotat și nestins naționalism, care să exi-leze pe cel invidios și mic la suflet din ea.

Aprorape nu e oraș român în care să nu domnească: clica. Și de aci certurile, de aci invidia dintre diferitele familii.

Nu voesc să caut și să aduc exemple, căci singur m'aș îngrozi, câte aș putea aduce... Mai bine e să nu cercetezi răul cu priviri minuțioase. Îndestulește-te dacă l-ai văzut din depărtare, ca printr'un nour greu. Și apoi ferește-te de el, dacă poți, dacă nu — închide ochii... Vorbesc deci în general.

La sate întreaga noastră inteligență o reprezintă în atâtea cazuri numai preotul și învățătorul. Și cum e firea noastră așa certăreață: natural ca ei, cari ar trebui să meargă mână în mână și să fie apostoli iubitori ai poporului, să se certe. Deci deja la sate, unde dealfel — mulțumită Domnului — ura, cearta și invidia sunt puțin cunoscute, vedem deja prima formă a clicei, primitivă ce-i drept, dar ades periculoasă firei nestricate a sătenilor. Un lucru țin să amintesc totuși aici: Lupta națională, alegerile, au împăcat în multe rânduri pe preotul și învățătorul dela sate, cari trăiau de ani în dușmănie unul cu altul. Încă un mare folos al luptei naționale deci!

Vin apoi la orașele. Aici poți uneori zice: câte familii, atâtea partide, atâtea clici. Sau dacă nu, atunci există cel puțin două sau trei »clici«. Să ferească Dumnezeu pe nou venitul, să nu se dea pe partea nici unei dintre clici, căci atunci celelalte îl urăsc de moarte! Aici, în orașele domnește, s'ar putea zice grasează, sistemul de clică.

O viață socială frumoasă, românească e aici imposibilă. De mulțori un tinăr, nou venit în orașel, nu poate afla societate, fiindcă nu îndrăznește să între în nici una dintre clici. De ce? Se ntelege să nu supere pe celelalte. Și nu o dată tinărul se lasă ispitit a căuta societate

străină! Și dacă puterea aceasta paralizatoare a clicei ar avea înrăurire numai asupra vieții sociale, ar mai trece, merge. Dar ea a stângenit nu odată și lupta națională, chiar și la alegeri. Acestea sunt roadele clicei!

Chiar și la orașele mari, unde s'ar aștepta măcar o oareși-care urbanitate și un simț dornic de societate, mai sunt a se remarca dezastruoasele clici. Totuși mai puțin ca la orașele mai mici. Neapărat că un contact social mai viu și lipsa mai mare, de a lucra cu puteri unite, se resimte mai mult la oraș. Aici pierd deci cu încetul și stemul clicei, de multeori înrădăcinat, și se mărginește la ura sau antagonismul dintre câteșidouă sau mai multe familii.

Știu că am răscolit cele mai mari păcate naționale ale noastre. Dar de ce să nu fim sinceri și cinstiți cu noi înșine, dacă chiar cu străinul, — pe care ar trebui să-l urâm de multeori numai puțin mai mult, decum ne urâm noi înșine între olaltă — suntem sinceri.

E păcatul nostru: suntem neîncrezători față de frați și orbi, când e vorba de un străin. Încredere și bunăvoință, iubire de frați aceste ne lipsesc mult, acestea ar trebui să ni-le cucerim. Ca polonii și cehii să facem: să ținem morțiș laolaltă. Nimeni să nu poată sparge șirurile noastre pe cari nu numai necesitatea luptei, să le închege, ci o iubire de frați adevărată. Și simțul urei infinite l-am putea păstra în suflet ca talisman împotriva celui, care ne sugă sângele și nimicește firea. Atunci vor pieri și certurile și vrătele clici dintre noi.

Mir. R.

NOUȚĂȚI

ARAD, 19 Iulie n. 1907.

— **Prinții români în Brașov.** Miercuri în 17 Iulie doi fii ai A. S. R. prințului moștenitor Ferdinand al României au vizitat Brașovul cu automobilul însoțiți fiind de guvernantele lor. Prințșorii au făcut câteva târgueli prin magazinele orașului și s'au înapoiat pe urmă cu automobilul la Sinaia.

— **Di Dumitru Sturdza** prim-ministrul României a plecat Miercuri d. a. din Sinaia la Karlsbad, unde va petrece o parte a verei.

— **Regele danez în Viena.** Regele Danemarcei Christian va veni la finea lui Octombrie la Viena. Ziua sosirii încă nu-i definitiv stabilită. Știrea, că regele Danemarcei va vizita pe bătrânul nostru monarh în Ischl, nu corăspunde adevărului.

— **Vieța socială românească din »Timișoara«.** Am dat, după »Plugarul român«, o notiță cu acest titlu care însă ne-a atras două scrisori violente din partea unor persoane marcante ale societății românești din Timișoara. Răspunsul nostru este acesta: Am reprodus cu deplină bună credință notița din chestiune căci ne bucura acel semn de vieță românească acolo de unde până acuma primeam atât de rar știri îmbucurătoare. Nu am putut bănui că supt forma unei sfat binevoitor să ascunde ghimpele unei aluziuni răutăcioase ori vre-o insinuație pe care numai cel ce a scris notița și acei cărora era adresată au putut-o înțelege. Pentru aceia oricine va înțelege că nu am voit să atingem cinstea și prestigiul nimănui ci scopul ne-a fost tocmai dimpotrivă de-a aduce elogiul celor cari le merită și de-a încuraja bunele lor porniri. Este însă regretabil că pot să se susțină la noi și astfel de fițuice, din cari și singurul lucru vrednic de a putea fi reprodus pentru publicul mare, este otrăvit cu reacredință.

— **Apologia naționalismului român.** El vine din conștiința nouă a totalității unui neam nobil, împărțit sub multe stăpâniri, din revelația unui trecut glorios ca fapte, cinstit și serios ca moravuri și cultură, din simțul primejdiei ce vine dela infiltrarea străinilor în toate ramurile vieții noastre: confiscarea negoțului, meseriilor în Mol-

dova de evreii dlui Panu, colonizarea cu petroluși, vazalitatea față de capitalele străine, robia rușinoasă față de cultura franceză.

(>Neamul Rom.<). N. Iorga.

— **Ministrul Kossuth** a fost primit cu mare alaiu în Herkulesbad, unde va petrece o parte a verei. Ii dorim petrecere bună.

— **Un accident al arhid. Iosif.** Ieri arhiducele Iosif mergea cu automobilul dela Salonta la Oradea. Pe drum, ne-conducând bine automobilul, acesta s'a ciocnit de un car țărănesc, care ducea figuri de gips. Cei din automobil și cărușul au fost aruncați din trăsură, fără să fie însă nime rănit.

— **Să poftească la Agram.** Vă mai amintiți de făgăduiala lăudăroasă și caraghioasă a deputaților unguri *Muzsa* și *Nagy György*. Într'o clipă de nobil și mare avânt național, ei și-au dat cuvântul lor de onoare că vor pălmuși la toamnă, la redeschiderea camerei pe deputații croați *Supilo* și *Dušan Popovici*. Declarația asta sigur că a băgat pe toți croații în răcori. Dar efectul lor în Croația se cunoaște din scrisoarea unui funcționar ungur din Croația către »Pesti Napló«.

Pentru domniile deputați este un lucru ușor de-a se lăuda în felul acesta, zice funcționarul ungur. Ei stau acasă în siguranță, și apoi la toamnă ei vor fi acasă în Budapesta și în majoritate față de croați. Dar noi în vremea aceasta răbdăm pentru vorbele lor, căci suntem expuși fără iucetare la insulte. Mai zilele acestea un conducător a fost bătut crunt pentru că a vorbit ungu-rește către pasageri. Făgăduiala deputaților noștri nu trebuie să fie o vorbă goală și pentru aceea îi rugăm să poftească acum numai decât la Agram ca să administreze deputaților croați palmele făgăduite, pentru a pune un capăt situației noastre precare... *Muzsa* și *Nagy* vor răspunde probabil că nu pot veni acum, fiind vara asta căldurile prea mari și primejdioase sănătății lor...

— **Societăți culturale române în America.** În Statele-Unite americane funcționează până acum 23 societăți culturale române.

Săptămâna trecută delegații tuturor acestor societăți au ținut un congres în Martineserry și au decis înființarea unei centrale, care va avea menirea a ajuta materialicește mișcarea culturală și politică a românilor din Transilvania și din Bucovina.

S'a mai decis înființarea unei Case Naționale în New York, în care scop se va cumpăra o clădire mare.

— **Brumă.** Primim dela un soldat din Cluj următoarele: În noaptea de 14—15 Iulie n. a căzut aici o brumă groasă, care a ținut până la 7 ore dimineața. Frigul se simțea bine, așa că soldații au fost siliți să îmbrace mantalele de iarnă. Atmosfera a scăzut sub 70 C.

Curios joc al naturei!

— **Protopop al tractului Zărnești** a fost numit de venerabilul consistor din Sibiu pâr. Ioan Hamsea din Râșnov.

— **Incorporarea Mehalei.** Comuna Mehala de lângă Timișoara, o comună mare cu mai multe mii de locuitori români a fost încorporată la orașul Timișoara. Reprezențanții români ai orașului, scrie »Temesvarer Zeitung«, au votat din motive naționale în-contra încorporării.

— **Catastrofă pe un vapor de războiu.** Se telegrafează din New-York, că pe vaporul de războiu »Georgia« s'a întâmplat o explozie groaznică. Au fost omoriți opt oameni. Cinci sunt răniți de moarte, opt mai ușor.

— **Vapor atacat.** Vaporul »Sofia« care face obișnuit cursele între Odesa și Khorly (Taurida) a fost atacat de hoți înarmați. La orele 11 seara au apărut trei tineri pe punte, unde pasagerii supau împreună cu căpitanul; cei trei tineri au arestat pe căpitan, în urmă pe ajutorul căpitanului. Pe urmă au ordonat să se dirigeze vaporul spre Odesa amenințând pe toți cu moartea. În urmă au trecut în salonul de clasa I de unde au luat cassa de fier a casierului băncii ruse pentru comerț cu străinătatea și care conținea 50.000 ruble și 1000 ruble ale pasagerilor. După ce au aruncat în mare toți cărbunii, au stricat

ancora și mașina și au dat drumul aburului. În cele din urmă tâlharii s'au coborât în două șalupe distrugând pe a treia și amenințând de a face să sară vaporul în aer. Tâlharii au oprit de a face semnele în timp de două ore. Poliția a urmărit pe 18 tâlhari fără rezultat timp de trei ore. Mai târziu cele două șalupe au sosit la Peressyp, mahalaua Odesei.

— **Torpiloare submarine.** Fabrica de torpiloare din Fiume a aranjat o secție separată pentru construirea torpiloarelor submarine. Ministrul de marină austro-ungar a comandat deja două torpiloare submarine.

— **O excursiune rară pe Dunăre:** Cetim în »Secolul« din București:

Zilele trecute, au sosit în Sulina într'o barcă specială cu rame 5 excursioniști membri ai unui »Club« de sport și »nautic« din Panciova (Ungaria). Ei se numesc dr. George Zăria, avocat (român) sub conducerea căruia s'a făcut excursiunea, Caiszav Laszlo, profesor secundar; Pavlovics Petre, director de bancă, Varga Dezso, magistrat, și Frantz Leo, locotenent.

Distanța Panciova-Sulina e de 1180 kilometri și a fost parcursă în 17 zile. Excursioniștii au acostat pe la toate porturile dunărene române, sârbe și bulgare, pe cari le-au vizitat, fiind foarte bine primiți de autorități.

În Sulina, au fost primiți de dl Sortan, gerantul consulatului austro-ungar, și de dl Radwaner, reprezentantul tuturor societăților de navigațiune austro-ungare pe Dunăre și Mare.

Vineri au făcut o excursiune pe mare cu o șalupă dela Comisiunea europeană, după care au vizitat portul și orașul.

Seara, la orele 6, s'au imbarcat pe bordul vaporului »Kelet« pentru Constantinopol.

— **Reuniunea de cântări din Herendești** și-a serbat cu multă însuflețire jubileul ei de 25 de ani dela înființarea ei. Serbarea, dimpreună cu »ruga« ce s'a ținut a reușit minunat. La sârbare a participat și corul vestit a lui Vidu din Lugoș și multă lume românească din Bănat. Corul lui Vidu a fost întâmpinat de-un banderiu de țărani din Herendești.

La capătul satului Iugojenii au fost întâmpinați de o campanie de dorobanți cari au făcut onorurile. Liturghie a fost celebrată de 6 preoți în frunte cu protopopul-deputat dr. Gh. Popovici. După liturghie a urmat defilarea dorobanților, o privesc minunată. La banchet au luat parte aproape 100 de persoane și s'au rostit mai multe toasturi. Seara s'a reprezentat piesa »Iancu Jianu« de Millo.

A fost o frumoasă și românească sărbătoare a geniului atât de iubitor de muzică și veselie din Bănat.

— **Misiunea persană,** care fusese pentru a vizita curtea regală la Sinaia, s'a întors la București. Ea va vizita mai multe instituțiuni din țară, și va pleca din România cu expresul de Vărciorova, ducându-se la Belgrad.

— **O volnicie polițienească.** »Gr. Tr.« povestește următorul caz de volnicie de a poliției din Brașov, înhamată și ea la carul șovinismului. La examenul de gimnastică al elevilor liceului real de stat au azistat și câțiva elevi ai liceului românesc. Cântându-se »Himnusz« ul ei au refuzat să-și descopere capetele. Pentru această »demonstrație împotriva ideii de stat maghiar« »Brassói Hirnap« a atacat elevii acestia cu multă violență. Corpul profesoral a găsit de cuvânt să pedepsească pe cei 9 elevi »vinovați« Este de de regretat că sub presiunea fițuicii ungurești, corpul profesoral a luat această măsură nejustificată.

El a dat prin faptul acesta naștere la o nouă pedepsire a elevilor. Poliția din Brașov a pedepsit pe elevi cu câte 5 cor. amendă pentru trădarea lor. Măsura politice este o violare flagrantă a libertății individuale, căci în asemenea cazuri ea nu are decât să vegheze asupra ordinii și siguranței publice.

— **Sinucidere în Arad.** O fetiță de nouă ani s'a sinucis în Arad spânzurându-se. Mica sinucigașă a căutat moartea fiindu-i frică de oftică.

— **Accident de turiști.** Mai mulți turiști italieni din ținutul Grenoble (Franța de sud-est) au căzut într'o prăpastie a Alpilor și au murit zdrobindu-se oribil. Cadavrele au fost găsite.

— **Decorarea Sultanului.** Din Constantinopol se telegrafează »Agenției române«, cu data de 4 Iulie, că generalul Averescu, ministrul de războiu al României, va sosi acolo între 27 și 30 ale lunii curente pentru a remite Sultanului însemnele colierului ordinului Carol I în briliante.

— **Un stat fericit este principatul Liechtenstein,** așezat între cantoanele elvețiene Graubünden și St. Gallen și între Vorarlberg (Austria). Micul stat are o întindere de trei mii pătrate și este bogat în frumuseți naturale. Dar ceea ce face pe cetățenii lui fericiți este faptul cu adevărat singular că acest stat este singurul care nu are datorii publice.

— **Alt vapor rusesc jefuit.** Vaporul rusesc »Lubinow«, care făcea tocmai cursa între Perm și Ochask pe râul Volga, a fost jefuit și stricat. O bandă de 12 tâlhari au năvălit noaptea asupra personalului vaporului. 2 soldați și un ofițer au fost omorâți. Atenția lor a aruncat, ca pânica să fie completă, în mașinărie o bombă, care explodând a cauzat mari stricăciuni. Toți apărătorii vaporului au fost desarmați. Tâlharii au furat 35.000 de ruble din cassa poștei și au dispărut apoi într-o barcă în întunecimea nopții.

— **Jurământul învățătorilor din Cluj.** Contrar celor reproduse de noi după »Elöre«, ziarul »Erdélyi Hirlap« spune, că la jurământul învățătorilor confesionali din cercul Nădășelului, părintele dr. Dăianu a fost de față. O lămurire în privința asta ar fi de folos.

— **O motivare caracteristică.** În orașul Cleveland (Statele-Unite), unde se găsesc și mulți români, emigrantul ungar Szalay a omorât pe compatriota lui Veronica Vargyas, ucigașul a fost osândit la moarte. În cursul debaterilor judecătorești acuzatul a arătat atâta indiferență încât apărarea ceru să constale starea lui mentală. Judecătoria a respins însă această rugare cu motivarea că nu perturbația mentală, ci starea culturală foarte coborâtă a rasei ungurești îl face să nu înțeleagă situația gravă în care se află.

— **Trăsura călcată de tren.** La Barațca, în apropierea Radnei (com. Arad) o trăsura a fost călcată de trenul cu motor. În ea ședea o damă cu copii. S'au ales numai cu leziuni. Un cal a fost omorât, al doilea rănit. Trăsura a fost zdrobită. S'au pornit cercetările.

— **Emularea de automobil Paris—Peking.** Am amintit în zilele trecute că mai mulți automobiliști francezi au întreprins o mare emulare cu automobilul. Participanții trec acum prin Siberia-orientală, unde au să întâmpine greutăți de nedescris, mai ales din cauza terenului molicos.

— **Dare de seamă și mulțumită publică.** »Corul român din Deliblat«, ca de regulă așa și anul curent a aranjat un concert împreună cu joc — nedee — la Rusalii, — în folosul fondului său propriu.

Cu aceasta ocaziune s'au încasat 150 cor. 10 fil. din care sumă detragându-se spesele rămâne venit curat de 78 cor. 36 fil., care sumă s'a adaus la celelalte.

Cu ocazia aceea următorii, domni au binevoit a suprasolvi la casa corului: Koszits Pál, administratorul domeniului erarial 5 cor. Remus Bortos învățător 1 cor. Ioja Ivacicovicu comerciant 2 cor. Milan Rachitovan com. 1 cor. George Penția notar 50 fil. Dr. Abonyi Henrich adv. 1 cor. Keresztely Dániel 30 fil.

Pentruce le exprimăm marinimoșilor donatori mulțumită, rugând pe bunul Dumnezeu să le răsplătească însuși și înmiiit pentru marinimosul lor sprijin.

Concertul acesta deși a fost foarte cercetat din partea oaspeților și a străinilor — unii dintre inteligenții comunei noastre — ca mai competenți — ca de regulă, au ținut de bine a absență dela petrecere.

Să sperăm că pe viitor, se vor desbrăca toți de această indolență și vor lua parte la manifestațiunile produse de micul dar vigurosul nostru cor român. Cassarul corului.

— **Cercul Villand e încă tot mereu punctul de atracție a orașului nostru.** În fiecare seară direcția se îngrijește a da publicului un program demn de văzut și a-

tracțios. Fiecare punct din program e admirabil. Sunt tot artiști de primul rang. E de remarcat, că în centrul de atracție stau cei doi gimnastici români, Dumitrescu și Popescu, cari execută cele mai grele și periculoase figuri la sul. Și artiștii cu bicicleta și frații Villand ca artiști comici sunt de lăudat.

— **Teatru electric.** Pe strada Boczkó, peste drum de »Boul roșu« a sosit teatrul electric alui Winkler. Acest teatru e un cinematograf american, renovat. În tot locul a avut cel mai mare succes, la Paris în anul 1900 a fost distins cu Grand Prix. Producțiunile se fac după cel mai nou metod. În Ungaria aici se poate vedea pentru prima oară.

Tablouri liniștite, asupra ochilor au un efect plăcut.

Curentul electric e condus de mașinăria proprie cu aburi care are o putere de 20 de cai.

Programa în zilele de Sâmbătă și Duminică, în 20 și 21 Iulie. 1. Magnetul atrăgător. (De răs). 2. Intrecere cu balonul. (Instructiv). 3. Vifor pe mare. (Instructiv). 4. Măr de vânat. (Interesant). 5. Zidarii și poliția. (De răs). 6. Scandal pe tren. (De răs). 7. Omorirea lui Sergius. (Nihilism). 8. Foc bengalic în Londra. (Spectacol). 9. Fată pierdută. (Dramă). 10. Mânjii lui Buffalo, o priveliște romantică din Vest.

Reprezentării zilnice, cu cel mai mic preț de familie.

Deși acuma sunt căldurile mari teatrul nostru totuși este răcoros și plăcut.

Tablouri curate fără oscilare. — Cele mai noi fotografii ale Europei.

Mașini și filme totdeauna în mare asortiment se află de vânzare la proprietarul.

Solicita cu părtinire on. public cu distinsă stimă
Winkler Lambert, proprietar.

— **Medicină sigură contra ofticeii.** Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismul idică palate, medicul face medicină, dar toate nu sunt sigure. Multele scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Ciorba Castilio (Castilio fenyő szörp) de făg a lui Kun István e pe cale bună, nimicind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comandă la Kun István, apotecar, în Hajduszovát.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărit ca adevărat bune în contra pișturilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada. Prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comandă la singurul preparator: Tórnay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

— **Față frumoasă** nu putem avea decât numai prin folosința continuă Crema viorea (Ibolyka) apa de spălat viorea, săpun viorea și pudra viorea a lui Balla. Mai mult între anunțurile din ziarul acesta.

Felurimi.

Yankeetul amoretat. În primăvara anului trecut un tânăr Yankee din statul Georgia al Uniunii americane, care era cel mai bogat milionar al statului său, plecă într'un voiaj de plăcere în Europa. La finea lui Aprilie plecă din Paris la Londra. În cupeul de tren erau două dame și un domn. Una dintre cele două dame era așa de frumoasă și simpatică, încât tânărul american se îndrăgosti nebunește în ea, fără însă să-i poată mărturisii aceasta cu un singur cuvânt măcar. Intorcându-se în America Yankeetul nostru nu putu uita frumoasa europeană și se decise s'o ia de nevastă. Dar unde s'o găsească? Iși aduse spre noroc aminte, că fata vorbea cu dama, în a cărei societate era, că va petrece vara pe insula Malta, în Marea-mediterană. Imediat trimise mai mulți detectivi spre a căuta fata. Acestora le dădu descrierea amănunțită a fetei spunându-le totodată, că, după credința lui, fata poate cântări 125 de funți și e cam 5 picioare înaltă. Detectivii aflară fata, americanul fericit veni și o luă de nevastă.

Ultime informațiuni.

Afacerea Nasi.

Ieri dimineața președintele senatului, Canonico și mai mulți senatori au mers în închisoarea Regina Coeli, unde e închis fostul ministru Nasi. Întâiu s'a făcut interogatorul fostului șef de secție alui Nasi, Lombardo. Azi interogatorul se va continua. Tot azi se va face interogatorul fostului ministru Nasi.

Căderea imperiului corean.

Impăratul corean a abzis; ministerul și-a dat dimisia.

Concert, petreceri.

— Tinerimea academică română din Sălagiu și părțile mărginașe are onoare a vă invita la petrecerea de vară împreună cu cântări populare și declamațiuni ce va aranja cu prilejul adunării generale a »Despărțământului al XVI-lea (Sălagian-Chioran) al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« și »Reuniunii femeilor române Sălagiene« la 4 August n. 1907 în Băsești (sub scut sigur). George Pop de Băsești patron. Alimpu Barbolovicu și Andreiu Cosma președinți de onoare.

— Tinerii universitari din Câmpie vă invită cu toată onoarea la concertul urmat de dans ce-l va aranja din incedutul adunării generale a despărțământului XXV (Ludoș) al »Asociațiunii« în 4 August st. n. a. c. în sala școalei gr. cat. eventual în caz de timp favorabil în curtea școalei din Iclanzel (gara Radnóth) în favorul bisericeii din loc.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut Nr. 6 (Iunie) din »Viața Românească«, cu următorul cuprins: M. Sadoveanu, Însemnările lui Neculai Manea. G. Ibrăileanu, C. Sandu-Aldea — Două Neamuri. — A. Vlahuță, Cuvântul (versuri). N. Bașaria, În munții și văile Epirului. Iorgu G. Toma, Înălul lui Policrat trad. din Schiller. I. M. Marinescu, Prima călătorie. (Schiță). Octav George Lecca, Domnițe și jupăne din trecut. Ana Conta-Kernbach, Cântec de leagăn (versuri). D. D. Pătrășcanu, Decorația lui Vartolomei. George Tofan, Vieța românească în Bucovina. Leandru, Scrisori din Ardeal. Alexis Nour, Scrisori din Basarabia. George Ranetti, Cronici Bucureștene. G. I. Cronica Literară (Literatura »incendiară«, »anarhistă«, etc.) A. Baltazar, Cronica Artistică (Cei din urmă iconoclaști). Dr. G. Călugăreanu, Cronica Științifică. C. Ștere, Cronica Internă (Amnistia). I. G. Duca, Cronica Externă (Disolvarea Dumei). P. Nicanor, & Co. Miscellanea.

»Cantorul bisericesc« opul dlui G. Bujigan învățător în Deliblat (Temes m.) încurând va ieși de sub tipar. Din acest op s'au scos până acuma 16 coale de tipar. Opul atât ca cuprins, cât și ca aranjare, e neîntrecut în literatura bisericească — la noi. Abonamente se mai primesc până la finea lui August, când opul va apărea complet.

Prețul opului broșat: 8 cor.; legat în pânză — bogat aurit 10 cor.; legătură luxoasă — în piele, 14 cor.

Economie.

De arândat. Mitru Blaj din Cicir, are în hotar o pescărie de arândat. Cari voiesc a lua în arândă să meargă în persoană la susnumitul în Csicsér nr. 37 u. 'p. Glogovác. Din Arad pe motor ajunge tocmai la casa lui.

Numai 4 zile în Arad.

„FRĂȚII VILLAND“

cel mai mare și mai modern circ din lume
 în Arad pe piața Béla.

Sâmbătă, în 20 Iulie
Reprezentatie
 nespus de splendidă

serate de onoare a fraților Villand, directori
 circuitului, cari vor predă cu această ocazie >Pa
 rodia Hamlet< reprezentată în Budapesta de
 200 de ori, și care a produs mare plăcere.

Duminică două reprezentanții.

Dup'ameazi la 4. oare. Seara la 8.

La reprezentațiile de d. a. sunt prețuri de jumă
 tate. — Seara reprezentații strălucite.

Apărat contra tempestății.

Prețul locurilor este:

Mare loge (5 scaune)	20—	cor.
Scaun de loge	4—	"
Scaun „Inchis“	3—	"
Scaun numeral	2—	"
Locul I.	1.60	"
Locul II.	1.20	"
Galeria	60	filieri.

Bilete se capătă în librăria lui Muskát Miksa (în
 palatul Minorțiilor.

Se caută

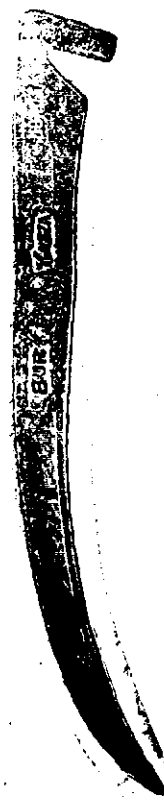
În negoțul de bumbăcărie și băcănie a sub
 semnăturii se acceptază pe August a. c. un

Commis (calfă)

care cunoaște limbile române, germane și
 maghiare.

Reflectanții să-și alature pe lângă oferte
 lor și atestatul ulterior unde a mai servit.

Se preferă cei cari a mai lucrat în branșa
 această. Nicolae Dușoiu, Brassó.

Cele mai bune coase pe lume
 sunt coasele

„Bur“ și „Japonez“.

Aceste coase sunt pregătite din
 oțel Svedian și se trimit numai
 cu garanță.

Fiecare bucată care nu convine
 se schimbă gratuit.

Prețul coaselor:	75 cm
	1 fl. 10 cr.
80 cm.	85 cm.
1.15 cr.	1.20 cr.
1.30 cr.	1.35 cr.

Adresa exactă:

Grauer Mihály
 Kőbánya 14.

Tot de acolo se pot procura
 cele mai bune briciuri, pre-
 țul 1 fl. 20 cr., 1 fl. 50 cr. și
 2 fl. 50 cr.

„Laboratoire Cosmetique Matilde“

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele siru-
 pul de brad Castillio.

47 Kgr. cântărea
 dl Dr. Gera Attila din Volo-
 sánka, care din tubercu-
 loasă s'a vindecat prin siru-
 pul de brad Castillio și de
 sirupul Hypophosphat

s'a Ingrășat de 120 Kgr.

Alinã tusa, încetează
 asudările de peste noapte, pa-
 tențează apetitul bolna-
 vului, încetează scui-
 parea de sânge. Pre-
 țul unei sticle 2 cor.
 40 fil. În casuri de
 tot grave și pilule
 „Guajacolin“ o
 cutie 4 cor.

Pentru anemici,
 femeii în galbi-
 nare, pe cari ti
 doare foarte mult
 mijlocul spatelor,
 căror le slăbesc pu-
 terile la un lucru
 bagatel, pe cari con-
 secvent ti doare ca-
 pul, slabilor cari doresc că se Ingrășe și în-
 țerească, cel mai bun medicament e „SYR
 HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat
 de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul tim-
 brelor de trimetere pot da ori și cui.
 Iată câteva:

On. Dlui Kun István, farmacist în Hajduszovát.
 Vă rog a-mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu
 efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă
 Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drág-
 Cséke.

On. Die! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat
 crezământ până acum, dar de când am comandat dela
 Dta siripul Hypophosphat, recunosc că și în ce-
 nusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot reco-
 manda cu conștiința liniștită medicamentele D-
 voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra
 pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera,
 preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, fru-
 moasă și rumenă să-ții delă-
 turi pistrui, petele de ficat,
 so întrebuințezi

CREMA-ALIFIA-
 SAPUNUL PUDRA
MATILD
 1 coroană.
 1 cor. 60 f.
 80 filieri.
 1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scrit în lege și sprijinit de
 stat) este o în-
 venție epocală
 pentru econo-
 miu. Cine o în-
 trebuințează
 după îndrumă-
 rile prescrise:
 porcul scapă
 și de boala
 cea mai pri-
 mejdioasă și
 că cele scrisă
 nu formează
 reclamă, mă
 îndătoresc se
 dau prețul
 pentru fiecare
 porc mort, da-
 că întrebuin-
 țând acest prav,
 porcul totuși o murit. — O
 cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul **KUN ISTVÁN**

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (întemeiat
 după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)
HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se recere în limba fran-
 ceză sau germană.

Fabrica lui

Luca K. Alexievits,

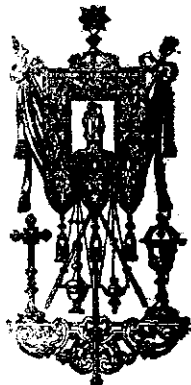
pregătitor de haine preoțești

Recomandă atelierul său asortat cu tot
 felul de recvizite și haine preoțești de îm-
 brăcat în vremea slujbei în
 biserică.

Pregătește tot felul de
 icoane sfinte legate foarte fru-
 mos cu aur și mătasă. Pregă-
 tește steaguri, prapore, și altele.
 Icoana mormântul lui Christos
 îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog
 și preț-curant gratuit.

Arunca în foc gulerile și mangetile

întrebuințate și cumpără numai cele făcute

din **celuloid**, ce în privința calității
 și a cruțării sunt in-

dispensabile pentru fiecare domn. În toată
 vremea mare asortiment de modele de ră-
 mășițe din celuloid albe și colorate, — și
 cataloage trimit gratuit. — Cu stimă:

Lauritz Ferencz

pregătitor de gulere și mangete din celuloid

Timișoara-Jozefin, strada Csillag nrul 17.

Jfj. Szőke Ferencz

întreprindere de țiglarie și placă.

Szeged, Petőfi Sándor-sugar-ut 83.

Aduc cu onoare la cunoștința on. public
 și a proprietarilor de casă, că în Petőfi
 Sándor-sugar-ut nr 38, am deschis

CANCELARIE:

de întreprindere de țiglarie.

Toate lucrările de branșa această: aco-
 perirea caselor noi, reparații cu alt ma-
 terial, reparațiile acoperișelor stricate, le
 executăm punctual.

Cea mai mare întreprindere de
 felul acesta pe Alföld.

Planuri, oferte și modele, la dorință se
 trimit gratuit.

Cu stimă!

Jfj. Szőke Ferencz, interpretor.

Telefon 615.

Telefon 615.

Eu am fost urâtă!

O fată remără de tot frumoasă povesteste, care altcum avea o înfătoșare plăcută, numai pielea feței îi era necurată, plină de spuzături, bureți, pete de ficat, buburuze, cea ce era așa de respingător, încât se simțea nefericită.

A făcut probe cu tot felul de leacuri de înfrumșetare; e drept, că petele, bureții deveniră întrucâtva mai palizi, dar n'au trecut de tot și pe lângă acea a și plătit amarnic probele aceste, pentru că fața îi devenise gălburie, începuseră a o dorea dinții și capul, urechile îi sunau și i s'au ivit alte multe năcazuri. Se înțelege de sine, că a încetat cu probele, dar atunci i s'au ivit de nou trate necurătenile feței, încât ear a fost acolo unde a început.

Era aproape să dispereze. Însă ce vrea bunul Dumnezeu, în cale se întâlnește cu o fată de tot frumoasă, care îi grăi; și a recunoscut-o, că e prietină vechie de a ei, pe care n'a văzut-o, de trei ani, dar pentru acea n'a cunoscut-o, pentru că atunci era cu mult mai urâtă decât ea.

Cași cum i-ar fi căzut o peatră de pe inimă. Deloc începu a o întreba, ea prin ce a devenit atât de frumoasă ca roza la față.

Prietena i-a răspuns: „Draga mea, am încercat de toate, dar pentru-aceia coloarea frumoasă a feței am să o mulțămesc numai CREMEI IBOLYKA (viorea) alui BALLA. Am văzut între anunțuri atât de des crema aceasta deosebit de odorată, fără unsoare și pe deplin fără stricăciune, încât am încercat, dar mi-am propus, că dacă acesta nu-mi va folosi, nu voi mai încerca nimica. Și eată, ce efect! Și tu vei fi așa, dacă o vei folosi-o timp mai îndelungat“.

Și-a și comandat deloc 4 borcane de Cremă viorea veritabilă a lui Balla, 2 sticle de apă viorea veritab. și 2 buc. de săpun viorea alui Balla.

Deja după câteva zile a observat o îmbunătățire, petele uricioase deveniră mai palide, se răriră, și după o folosință de mai multe săptămâni au dispărut; devenisă atât de frumoasă, încât acum o poate spune cu drept: „Eu am fost urâtă!“ Ear de atunci recomandă cu toată căldura crema aceasta prietinelor dânsiei, dacă ceva necurățenie li urăște fața și dacă vor, să aibă coloare vie de tot frumoasă și să o păstreze pentru tot de-a-una.

De folosit sunt: Crema veritabilă Viorea alui Balla, apă de spălat Viorea alui Balla, pudra de dame Viorea alui Balla, prețul fiecăreia este câte 1 coroană. Prețul săpunului Viorea a lui Balla e 60 fl. De vândut împreună cu avizul de folosință exclusiv numai în farmacia lui Balla Sándor în H.M.-Vásárhely, Kossuth-tér 3 și nicăiri într'alt loc

Să bögăm seamă la numele „Viorea“ (Ibolyka)! care este scutit de lege.

Pe lângă trimiterea anticipativă a sumei de 3 cor. 60 fl. se trimite franco 1 borcan de Cremă, 1 sticlă mare de apă de spălat, 1 bucată de săpun.

AVIZ.

Am onoare a atrage atențiunea Onor. Public, că după 12 ani de serviciu la firma H. Rosenblüch cu 1 August st. n. deschid

în Arad, strada Forray Nr. 2/a (casa Lukács)
o prăvălie de modă și galanterie

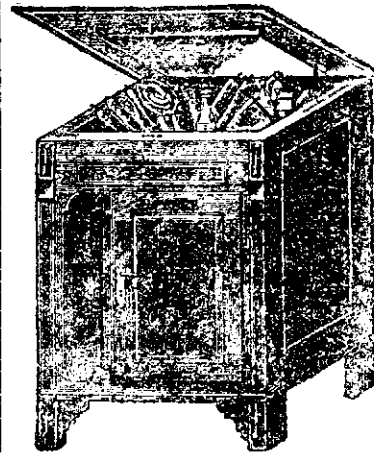
provăzută cu articli cei mai noi din celea mai principale fabrici din patrie și străinătate.

Atrag atențiunea cu deosebire d-lor preoți, că sunt asortat cu tot felul de stoffe pentru reverenzi și ornate bisericesti.

La noua mea întreprindere rog prețiosul sprijin al d-voastre. Cu deosebită stimă:

George Iancovicu.

Dulapuri de gheață

pentru
restauratori, măce-
lari și particulari

cu o întocmire practică și în ediție de gust, se poate procura cu prețuri moderate.

Cataloguri gratuit.

Fabrica de dulapuri de
gheață a lui

WIESEL ADOLF

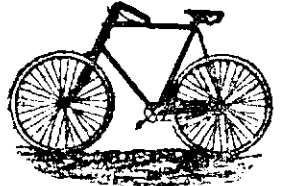
Budapest, VI., Váci-körut 47.

NEMECSEK VINCZE Szeged

Valéria-
tör (pala-
tul de
Gold-
schmidt)

Au **biciclete** cele mai bine
sosit fabricate.

Mă rog a-mi visita depositul, este
isvorul cel mai bun de cumpărat în
părțile constitutive și **gumi**, email lu-
ciu și niclatură cu preț moderat, **ma-**

șini de cusut SNER și mașini pentru măiestri. În
atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de brânșă
aceasta și anume: **puști**, mașini grăitoare, mașini de
brodat, ustensiliile artistice pentru ingineri și medici, lucruri
de arthopedie și de tehnica electrică, telegrafuri de casă
și orice fel de transformări.

Se pot cere și solviri în rate.

GEORG KAPFER

măestru de sculptură în piatră.

Temesvár-Fabrik, Andrassy-ut 16 și Versecz, colț cu
strada Rudszitz și Rathhaus.

și recomandă

magazinul de plăci de marmoră pentru mobile
tot asemenea de

Monumente

atestat propriu

Având un magazin bogat, lîferez mai ieftin ca
ori ce concurență.

Recomandându-mă on. public, cu stimă

Georg Kapfer

măestru de sculptură în piatră

Astma

suferinzii de respirație grea cari nu pot dormi și să se
culce, căci se înădușe, cine nu poate să se urce pe scări
sau munți, căci le stă respirația, cari sufăr de batere de
inimă, abea putând suferi căldura, pentru aceia adevă-
rata mântuire vine dela praful Astma pregătit de
dr. Némethy. La comandă se recere și etatea.

Un borcan 5 cor. La boale învechite, borcan dublu 9 cor.

Se poate căpăta numai în farmacia

Balla Sándor

Hódmezővásárhely.